

**A KÚRIA
v é g z é s e**

Az ügy száma: Kvk.VI.39.357/2022/2.

A tanács tagjai: Dr. Vitál-Eigner Beáta a tanács elnöke
Dr. Horváth Tamás előadó bíró
Dr. Kurucz Krisztina bíró

A kérelmező: név1
cím1

A kérelmező képviselője: Dr. Palcsu Péter ügyvéd
cím2

Az ügy tárgya: választási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata

**A felülvizsgálati kérelmet
benyújtó fél:** a kérelmező

**A felülvizsgálni kért
jogerős határozat:** a Nemzeti Választási Bizottság 89/2022. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 89/2022. számú határozatát helybenhagyja.

A felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Dr. Tiba István Csaba (a továbbiakban: kifogástevő), a Hajdú-Bihar megye 06. számú választókerületben a FIDESZ–Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt jelölő szervezetek közös egyéni képviselőjelöltje. 2022. február 15-én 9 óra 19 perckor elektronikus úton – 2022. február 13-i keltezésű – kifogást nyújtott be a Hajdú-Bihar Megye 06. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB). A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 208–209. §-ai alapján hivatkozott a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt, a választás tisztaságának megóvása, c) pontja szerinti esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között, és az e) pontjában meghatározott jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveinek megsértésére.

[2] Előadta, hogy kifogásának benyújtása napján vette kézbe a Balmazújváros című, Balmazújváros Város Önkormányzata havi megjelenésű közszolgálati lapjának (a továbbiakban: önkormányzati lap) 2022. február havi számát. Meglátása szerint az abban szereplő cikk – annak szerzője választási esélyeinek növelése és ezzel párhuzamosan az ő rossz színben feltüntetése érdekében – valótlan közléseket tartalmaz.

[3] Kérte a jogszabálysértés megállapítását, a jogsértő további jogszabálysértéstől való eltiltását, valamint bocsánatkérésre és elégtételadásra kötelezését.

[4] Az önkormányzati lap kérdéses számán „2022. február” szerepel dátumként. Az OEVB ezért megkereste az önkormányzati lap kiadóját annak közlése végett, hogy a februári lapszám pontosan mely időpontban jelent meg. A kiadó 2022. február 17. napján kelt nyilatkozata szerint a lap 2022. február 10. napján került ki a nyomdából, és annak kézbesítése 2022. február 11. napján kezdődött el. A kiadó az OEVB újabb megkeresésére tett, 2022. február 18-án kelt nyilatkozata szerint a lap szórása 2022. február 13. napján fejeződött be.

[5] Az OEVB az 5/2022. (II. 18.) számú határozatával a kifogásnak helyt adott, megállapította a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjainak megsértését és kötelezte az önkormányzati lap szerkesztőségét, hogy a határozat rendelkező részét a legközelebbi számban tegye közzé.

[6] Indokolása szerint, mivel a lap terjesztése nem egyszerre történt meg, vélelmezhető, hogy a kifogástevő 2022. február 13-án vette kézhez a sérelmezett lapszámot, így a Ve. 209. § (3) bekezdése alapján a kifogás határidőben került benyújtásra.

[7] A kiadó (a továbbiakban: kérelmező) az OEVB határozata ellen fellebbezést nyújtott be a Ve. 221. § (1) bekezdésére hivatkozással, kérve a kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasítását. Állította, hogy a kifogástevő elkészen nyújtotta be kifogását. Az OEVB határozatának indokolásából az következik, hogy a vitatott lapszám 2022. február 11-én jelent

meg, és nincs jelentősége annak, hogy a lapszám kézbesítése 2022. február 13. napjával fejeződött be.

Az Nemzeti Választási Bizottság határozata

[8] A Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) a 89/2022. számú határozatával az OEVB határozatát helybenhagyta. A kérelmező érintettségét arra figyelemmel állapította meg, hogy rá nézve a sérelmezett döntés kötelezettséget állapít meg.

[9] Álláspontja szerint az ügyben beszerzett bizonyítékok alapján a tényállás megállapításához szükséges bizonyossággal megállapítható, hogy az állított jogsértés elkövetése időpontjának 2022. február 13-át kell tekinteni. Ez volt az a dátum, amikor Balmazújváros minden háztartásába eljutott az önkormányzati lap, függetlenül attól, hogy magát a lapot mikor olvasták a választópolgárok. Hangsúlyozta, a kifogástevő nyilatkozata is ezt az időpontot erősíti, hiszen 2022. február 13-i keltezéssel nyilatkozott úgy, hogy aznap jutott a lap birtokába. Elkésettség ezért nem állapítható meg, így az elsőfokú döntés helybenhagyása volt indokolt.

[10] Érvelése alátámasztására egyebek mellett felhívta a Kúria Kvk.37.484/2014/3. és a Fővárosi Ítéltábla Pk.50.005/2014/2. számú döntéseit.

A bírósági felülvizsgálati kérelem

[11] Az NVB határozatával szemben a kérelmező nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve annak megváltoztatását és – elkésettség miatt – a kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasítását. Jogszabálysértésként a Ve. 215. § b) pontjára, a 43. § (4) és (5) bekezdéseire, valamint a 209. § (1) és (3) bekezdéseire hivatkozott.

[12] Álláspontja szerint a vélelmezett jogszabálysértés elkövetésének időpontja 2022. év február hó 11. napja. Nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy 2022. év február hó 13. napján fejeződött be a sajtótermék kézbesítése, mivel a folyamatos jogszabálysértés esetére rendelt jogszabályi rendelkezések alkalmazását a Ve. 209. § (3) bekezdésének második mondata kizárja. A kifogást csak 2022. február 15-én, a háromnapos határidő eltelte után terjesztette elő a kifogástevő.

[13] Utalt arra, hogy a határozat ítélezési gyakorlatként 2014. évben hozott eseti döntésekre hivatkozott, azóta azonban a jogi környezet megváltozott.

[14] A Kúria biztosította a kifogástevő számára a nyilatkozattétel lehetőségét, amely alapján a kifogástevő a bírósági felülvizsgálati kérelemre kettő nyilatkozatot tett.

A Kúria megelőző határozata

[15] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet alaposnak ítélte, ezért a Kvk.VI.39.234/2022/6. számú végzésével az NVB, valamint az OEVB határozatát megváltoztatta, és a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

[16] Indokolásában leszögezte, a jogalkotó egyértelműen rendezte, hogy a nyomtatott sajtótermék esetén mit kell a jogszabálysértés elkövetése időpontjának tekinteni, meghatározva ekként a sajtótermék megjelenésének napját. A Ve. 209. § (2) és (3) bekezdéseiben kifejezetten rögzítette, hogy nem folyamatos jogsértésnek kell tekinteni a lapnak az olvasókhoz való eljutásának értelemszerűen fokozatos és időben elnyúló szakaszát. A Ve. 209. § (1) bekezdése alapján ezért a jogszabálysértés elkövetése szempontjából a megjelenés időpontjaként kizárólag a terjesztés megkezdése vehető figyelembe, hiszen csak a már megjelent, azaz végleges formára szerkesztett és nyomtatott lapot lehet hagyományos módon terjeszteni. A kifogásban vélt jogsértés ezért a terjesztés megindulásával már megvalósult.

[17] A Kúria megítélése szerint a Ve. módosított, 2018. szeptember 1. napjától hatályos 209. § (3) bekezdésével a jogalkotó lényegében a bírói jogértelmezést emelte törvényerőre, amelytől való eltérést nem tartotta indokoltnak.

[18] Hangsúlyozta, hogy a Ve. egyértelmű rendelkezése alapján a sajtótermék megjelenése nem kötött sem a terjesztés időtartamához, sem az olvasó általi kézhezvétel időpontjához, ezek az elkészttség szempontjából jogi jelentőséggel nem bírnak.

[19] A senki által nem vitatott kiadói nyilatkozatra figyelemmel megállapította, hogy a sajtótermék megjelenésének napja 2022. február 11., amihez képest a 2022. február 15. napján benyújtott kifogás a Ve. 209. § (1) bekezdése alapján elkésztett. Az NVB ezzel ellentétes tartalmú határozata ezért a Ve. 209. § (3) bekezdésébe ütközik.

[20] A döntés elvi tartalma szerint nyomtatott sajtótermék esetén a jogszabálysértés elkövetésének időpontja a sajtótermék megjelenésének napja. A megjelenés legkésőbb a terjesztés megkezdésével megvalósul.

Az Alkotmánybíróság döntése és az azt követő eljárás

[21] A kifogástevő alkotmányjogi panasza folytán eljáró Alkotmánybíróság a IV/647/2022. számú határozatában (a továbbiakban: AB határozat) megállapította, hogy a Kúria Kvk.VI.39.234/2022/6. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisítette.

[22] Indokolásában rögzítette, hogy a Ve. 209. § (3) bekezdése a jogszabálysértés elkövetésének időpontjaként kizárólag a sajtótermék megjelenésének napját deklarálja, a terjesztésre vonatkozóan nem tartalmaz rendelkezést. Megítélése szerint a Ve. vonatkozó rendelkezéséből nem következik az, hogy a kézbesítés megkezdését kellene a megjelenés időpontjának tekinteni és nem a zárt terjesztés befejezését, különös tekintettel arra is, hogy ez akár egy több napig elhúzódó periódus is lehet. A jogértelmezés formájában megállapított többletfeltétellel a Kúria valójában jogalkotást végzett.

[23] Leszögezte, hogy a Kúria törvényértelmezése – adott tényállás mellett – nem volt tekintettel a hatékony jogorvoslathoz való alapjog érvényesíthetőségének a szempontjára a kifogást tevő részéről. Úgy hártotta az elkészttség jogkövetkezményét a kifogástevőre, hogy nem vette figyelembe azt a körülményt, miszerint a jogorvoslati határidő kezdő napjának meghatározása egyes sajtótermékek esetén eltérő lehet.

[24] Nem hagyható figyelmen kívül, hogy egyes sajtótermékek eltérő megítélés alá esnek éppen annak függvényében, hogy megjelenésük ciklikusan, adott időpontban történik-e, vagy a kiadó maga terjeszti egy, akár több napig tartó perióduson keresztül. El kell tehát határolni azokat a sajtótermékeket, amelyek meghatározott időközönként jelennek meg, és bárki megvásárolhatja őket (újságárusnál, dohányboltban, benzinkúton stb.) azoktól a sajtótermékektől, amelyeket a kiadó maga kézbesít és juttat el a nyilvánosságához. Ugyanis a zárt terjesztés akár több napos időintervallumot is felöllelhet, mint ebben az esetben, amikor is a kiadó saját előadása szerint a lap eljuttatását a lakossághoz 2022. február 11-én kezdte meg és 2022. február 13-án fejezte be. A sajtótermék az ilyen terjesztés esetén tehát különböző időpontokban jut el a lakossághoz, illetőleg az sem jelenthető ki teljes bizonyossággal, hogy egyáltalán minden lakoshoz eljut.

[25] Rámutatott, a terjesztés kezdő időpontjának azonosítása a megjelenés napjával oda is vezethet, hogy annak, akiről valamely sajtótermék közlést tartalmaz, a jogérvényesítése el is lehetetlenülhet, hiszen a kúriai végzésben is megjelenő jogalkalmazói gyakorlat a sajtóterméket kiadó fél nyilatkozatára hagyatkozva akár valótlán adatokon is alapulhat.

[26] Az Alkotmánybíróság megjegyezte, hogy adott esetben a sajtótermék nem kizárólag nyomtatott, hanem online formában is megjelent, és jelenleg is folyamatosan elérhető, az erre vonatkozó jogorvoslat tekintetében a Ve. 151. § (2) bekezdése tartalmaz eltérő rendelkezést.

[27] A Kúria végzése a fentiek szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.

[28] Arra tekintettel, hogy az alkotmánybírósági megsemmisítés következtében a felülvizsgálati kérelem elbírálatlan, a Kúria a 2022. március 24-én kelt Kpk.IV.39.333/2022/2. számú végzésével a választási ügyben eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A Kúria döntése és jogi indokai

[29] A bírósági felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[30] A bírósági felülvizsgálati kérelmet a határozat alapján közzétételre kötelezett, így a Ve. 222. § (1) bekezdése szerint az ügyben érintett kérelmező nyújtotta be a Ve. 224. § (2) bekezdésében meghatározott határidőn belül, annak tartalma megfelel a Ve. 224. § (3) bekezdésében foglaltaknak, valamint az eljárásban a kérelmezőt ügyvéd képviselte. A kérelmező érintettsége az ügyben egyértelműen fennáll, hiszen rá nézve az NVB határozata kötelezettséget állapított meg.

[31] A Ve. 228. § (2) bekezdésének második mondata szerint a bírósági eljárásban a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó rendelkezéseit kell – az e törvényben foglalt eltérésekkel – megfelelően alkalmazni. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157. § (13) bekezdése szerint, ahol a jogszabály a polgári perrendtartás közigazgatási perekre vonatkozó szabályai alkalmazását rendeli, azon a közigazgatási perrendtartást kell érteni. A Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint, figyelemmel a Ve. idézett 228. § (2) bekezdésére, a Kúria a támadott határozatot a felülvizsgálati kérelemben foglaltak keretei között vizsgálja felül.

[32] A Kúria - a kifogástevő nyilatkozataira figyelemmel – rögzíti, hogy a bírósági felülvizsgálati eljárás a kifogás elkésettségét állító felülvizsgálati kérelem alapján indult, továbbá, hogy a választási ügy nem kontradiktórus természetű.

[33] A kérelmező az NVB határozata ellen kizárólag eljárási okból, a kifogás elkésettségére hivatkozva nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, ezért a Kúria is csak ennek a tárgynak a körében vizsgálta felül a vitatott döntést.

[34] A Ve. 209. § (1) bekezdése alapján a kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon megérkezzen az elbírálásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási bizottsághoz.

[35] A Ve. 209. § (2) bekezdése szerint folyamatosan fennálló tevékenység esetében a kifogást a sérelmezett tevékenység fennállásának teljes időtartama alatt be lehet nyújtani. A jogorvoslati határidő kezdete nem a sérelmezett tevékenység kezdő időpontja, hanem az az utolsó időpont, amikor a sérelmezett állapot még fennáll.

[36] A Ve. 209. § (3) bekezdése kimondja, hogy nyomtatott sajtótermék esetén a jogszabálysértés elkövetésének időpontja a sajtótermék megjelenésének napja. Ebben az esetben a (2) bekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók.

[37] A Ve. 209. § (3) bekezdése minden további megkülönböztetés nélkül, valamennyi nyomtatott sajtótermék vonatkozásában egységesen határozza meg, hogy melyik napot kell a jogszabálysértés elkövetése napjának tekinteni nyomtatott sajtótermék esetén, ezért a Kúria a megelőző eljárásban nem vizsgálta az önkormányzati lap terjesztésének módját, időtartamát, megjelenési gyakoriságát, a laphoz való hozzájutás körülményeit. Figyelemmel arra, hogy a Ve. a sajtótermék megjelenésének napjáról és nem napjairól, azaz nem több napról rendelkezik, ezért nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy a kiadó általi zárt terjesztés több napos időintervallumot is felölelhet, és hogy az ilyen terjesztés esetén a sajtótermék különböző időpontokban jut el a lakossághoz. Mivel a kifogás kizárólag a nyomtatott sajtótermékkel kapcsolatos jogsértést állított, a Kúria az online formában megjelenő sajtótermékre vonatkozó, a Ve. 151. § (2) bekezdése által szabályozott rendelkezéseket sem vette figyelembe. A Kúria a Ve. 209. § (3) bekezdés 2018. szeptember 1. napjától hatályos módosítását akként értékelte, hogy a jogalkotó éppen a bizonyítási nehézségek elkerülése érdekében – figyelemmel a választási ügyek sommás jellegére is – határozott meg általános jelleggel egy konkrét napot a kifogás előterjesztésének kezdő időpontjaként. A Kúria mindezek alapján a Ve. 209. § (3) bekezdését úgy értelmezte, hogy a nyomtatott sajtótermék legkésőbb akkor jelent meg, amikor megkezdődött annak terjesztése.

[38] Az AB határozat szerint azonban ez megszorító értelmezés, amely a jogszabály hatályos szövegéből nem olvasható ki, és a jogalkotó akaratából sem következik. Az Alkotmánybíróság szerint a Ve. vonatkozó rendelkezéséből nem vonható le az a következtetés, hogy a kézbesítés megkezdését kellene a megjelenés napjának tekinteni, és nem a zárt terjesztés befejezését, különös tekintettel arra, hogy ez akár egy több napig elhúzódó periódus is lehet.

[39] A zárt terjesztés jogszabályban nem rögzített fogalom. Tartalmát illetően az AB határozat állapítja meg, hogy egyes sajtótermékek eltérő megítélés alá esnek éppen annak függvényében, hogy megjelenésük ciklikusan, adott időpontban történik-e, vagy – ahogy az alapul fekvő ügyben is – a kiadó maga terjeszti egy, akár több napig tartó perióduson keresztül. El kell tehát határozni eszerint azokat a sajtótermékeket, amelyek meghatározott időközönként jelennek meg, és bárki megvásárolhatja őket (újságárusnál, dohányboltban, benzinkúton stb.) azoktól a sajtótermékektől, amelyeket a kiadó maga kézbesít és juttat el a nyilvánossághoz. Ugyanis ez a zárt terjesztés akár több napos időintervallumot is felölelhet, mint a konkrét ügyben, ahol a kiadó saját előadása szerint a lap eljuttatását a lakossághoz

2022. február 11-én kezdte meg és 2022. február 13-án fejezte be. A sajtótermék az ilyen terjesztés esetén tehát különböző időpontokban jut el a háztartásokba.

[40] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 39. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság döntése mindenkire nézve kötelező.

[41] Az Abtv. rendelkezése értelmében a megismételt eljárásban a Kúria feladata az ügy ismételt eldöntése és megindokolása az Alkotmánybíróság által meghatározott értelmezési tartomány alkotmányos keretei között.

[42] Az Alkotmánybíróság szerint a Ve. 209. § (1) bekezdése alapján jogszabálysértés elkövetése szempontjából a megjelenés napjaként jelen ügyben a terjesztési tevékenység teljes időtartamát kell alapul venni. A Kúriának tehát követnie kellett ezen értelmezést, melynek megfelelően a Ve. 209. § (1) bekezdése szerinti, a kifogás benyújtására nyitva álló határidő - ebben a konkrét esetben - ezen időtartamon belül bármely időponttól, végeredményben az időtartam záró napjától számítandó.

[43] A kérelmező jogsértő jogértelmezés miatt támadta az NVB határozatát, a bírósági felülvizsgálati kérelméhez új bizonyítékot nem csatolt. A Kúria ezért a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelte.

[44] Az önkormányzati lap a megjelenés pontos dátumát nem tartalmazza. A kifogástevő saját nyilatkozata, mint bizonyíték szerint az önkormányzati lapot a kifogás benyújtásának napján vette kézbe. A kifogástevő nyilatkozatának tartalma nem volt kérdéses, az abban foglaltakkal szemben más bizonyíték nem merült fel, ezért azt a Kúria, mint valósággal egyezőt elfogadta. A kiadó nyilatkozata értelmében a nyomtatott sajtóterméket 2022. február 11. napjától február 13. napjáig tartó időszakban kézbesítették. A sajtóterméket kiadó fél nyilatkozatát, annak tartalmát, hitelességét ugyancsak senki sem vonta kétségbe, nem vitatta, nem cáfolta, ezért azt a Kúria ugyanúgy aggálytalannak ítélte, az abban foglaltakat, mint valósággal egyezőt, elfogadta. Mivel a Kúria hivatalból bizonyítást nem folytathat le, széleskörű bizonyítást az eljárás sommás jellege sem tesz lehetővé, ezért – szem előtt tartva a hatékony jogorvoslathoz való alapjog érvényesíthetőségének szempontját a kifogástevő részéről, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes bírósági eljáráshoz való jog követelményét, figyelemmel az AB határozatban foglaltakra is – ebben a konkrét ügyben nem kizárt, hogy a kifogástevő esetében a sajtótermék megjelenésének napja annak kézbesítésének időpontja: 2022. február 13-a, amelyhez képest a 2022. február 15. napján előterjesztett kifogás nem késett el.

[45] Az önkormányzat közszolgálati lapja, mint az ügyiratban fellelhető sérelmezett lapszám is jegyzi, ingyenesen jelenik meg. A meghatározott időközönként megjelenő sajtótermék a lakossági kézbesítésen kívül az intézményekhez, így könyvtárakhoz, az önkormányzathoz, közgyűjteményekhez eljut. Az ingyenes példányokhoz általában további helyeken ezen túlmenően is bárki hozzáférhet (ügyfélforgalom előtt nyitva álló helyeken, közforgalmú helyeken stb.). Az AB határozat értelmében azonban a nyomtatott sajtótermék megjelenésének nem szempontja a lakosság lakhelyre kézbesítésen kívüli, a közforgalom előtt nyitva álló helyeken történő ingyenes hozzáférés, terjesztés, ezért a Kúria e körülményeket a jelen ügy elbírálásakor nem vehette figyelembe.

[46] Mindezek alapján a Kúriának az NVB határozatát helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

[47] *Az Alkotmánybíróság szerint a Ve. 209. § (3) bekezdéséből nem következik az, hogy a kézbesítés megkezdését kellene a megjelenés időpontjának tekinteni, és nem a zárt terjesztés befejezését, különös tekintettel arra is, hogy ez akár egy több napig elhúzódó periódus is lehet.*

Záró rész

[48] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 45/A. § (5) bekezdése szerint feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alkalmazásával, a Ve. 228. § (2) bekezdése és a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 102. § (1) és (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[49] A Kúria a bírósági felülvizsgálati kérelmet a Ve. 229. § (2) bekezdése szerinti eljárásban bírálta el.

[50] A végzés elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Vítál-Eigner Beáta sk.
a tanács elnöke

Dr. Horváth Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő